

## PRIKAZI / REVIEWS

### **GLOBAL ACTION ON SCHOOL LIBRARY EDUCATION AND TRAINING / EDITED ON BEHALF OF IFLA BY BARBARA A. SCHULTZ-JONES AND DIANNE OBERG. BERLIN; BOSTON: DE GRUYTER SAUR, 2019. (IFLA PUBLICATIONS; VOL. 178). ISBN 978-3-11-061312-4**

U izdanju IFLA-e, suradničkim naporima IFLA-ine *Sekcije za školske knjižnice* i *Međunarodne udruge školskih knjižničara* (IASL) 2019. godine tiskana je treća zajednička knjiga u nizu. U pozdravnim riječima na početku knjige, predsjednice IFLA-ine *Sekcije za školske knjižnice* i *Međunarodne udruge školskih knjižničara* pozivaju školske knjižničare da prate tehnološka dostignuća i promjene u informacijskom društvu kako bi odgojili neovisne i, u moru informacija, snažnije građane te naglašavaju da svako dijete zaslužuje sjajnu školsku knjižnicu i stručnog školskog knjižničara.

U *Predgovoru* urednice pojašnjavaju kako se do zamisli o izdavanju te knjige došlo na sastancima IFLA-ine *Sekcije za školske knjižnice*, kada su članovi Odbora raspravljali o obrazovanju školskih knjižničara na međunarodnoj razini. Konture knjige počele su se pojavljivati nakon objave poziva za autore, a članovi uredničkog odbora odabrali su trinaest prijedloga koji su svoje mjesto pronašli u jednom od četiriju poglavlja.

Prvo poglavlje, *Guidelines and Standards for School Library Education and Training*, okuplja tri rada s naslovnom temom *Smjernice i standardi za obrazovanje i trening školskih knjižničara*. Prvi rad donosi prikaz razvoja aktualnih IFLA-inih *Smjernica za školske knjižnice* te detaljan opis različitih modula radionica provedenih s ciljem bolje implementacije, kao i sam proces implementacije *Smjernica*. Spomenute *Smjernice za školske knjižnice* i moduli radionica mogu se koristiti prilikom planiranja i evaluacije rada školskih knjižnica te za edukaciju zaposlenika školskih knjižnica. Drugi rad predstavlja nove nacionalne standarde za školske knjižnice u Sjedinjenim Američkim Državama, pri čemu autori naglašavaju nužnost korištenja istih prilikom edukacije školskih knjižničara i predlažu mogući model implementacije. Tijekom izrade spomenutih standarda stručnjaci su u obzir uzeli promjene u obrazovnoj politici, napretke u tehnologiji i pedagogiji te dinamične promjene kojima je radno mjesto školskih knjižničara podložno. Posljednji rad usmjeren je na reviziju sveučilišnih obrazovnih programa za školske

knjižničare te analizu učestalosti korištenja nacionalnih i državnih standarda prilikom kreiranja kurikuluma za obrazovanje knjižničara.

Drugo poglavlje, *Educating the School Library Professional*, sadrži tri rada s temom *Obrazovanje stručnjaka za rad u školskoj knjižnici*. Odnosi se prije svega na različite pristupe inicijalnom obrazovanju školskih knjižničara u formalnim obrazovnim sustavima koji su usmjereni na razvijanje kompetencija u području obrazovanja i knjižničarstva. Prvi rad predstavlja argumentiranu raspravu o kronologiji obrazovanja budućih školskih knjižničara, prema kojoj bi oni prvo trebali steći kvalifikacije u području obrazovanja te provesti određeno vrijeme u praktičnoj primjeni stečenih znanja, a potom nastaviti obrazovanje u području knjižničarstva. Tako bi školski knjižničari stekli znanja potrebna za planiranje nastave i ocjenjivanje koja potom trebaju praktično i primijeniti. Na kraju, obrazovanje u području knjižničarstva omogućit će budućim stručnjacima stjecanje kompetencija u području informacijskih znanosti. Sljedeći rad opisuje način obrazovanja *professeurs documentalistes*, učitelja-knjižničara koji rade u srednjim školama u Francuskoj kroz primjer programa obrazovanja koji pruža *Les Écoles supérieures du professorat et de l'éducation* (ÉSPÉ) na Akademiji Limoges. Tijekom obrazovanja naglasak je na stjecanju vještina i razvoju profesionalnog identiteta zanimanja. Posljednji rad u drugom poglavlju pruža uvid u program obrazovanja *Master of Education in School Librarianship* u Virginiji (SAD). Glavni je naglasak tog hibridnog formata obrazovnog programa, koji se pruža kroz kohortni oblik rada (u kombinaciji *online* tečajeva i regularne nastave u skupini), na razvoju profesionalne obrazovne zajednice koja može pružiti potporu kolegama u različitim gledištima i stadijima njihove karijere.

Treće poglavlje, *Changing Pathways in School Library Education and Training*, predstavlja tri rada s temom *Promjene pristupa obrazovanju školskih knjižničara*. Radovi pružaju uvid u alternativne pristupe obrazovanju školskih knjižničara koje pružaju profesionalna udruženja ili pojedina ministarstva te programe koji prolaze kroz promjene. Prvi rad opisuje promjene u obrazovanju školskih knjižničara u Japanu, gdje su donedavno u školama bili zaposleni učitelji-knjižničari i školski knjižničari. Autori donose prikaz triju aktualnih programa za obrazovanje školskih knjižničara u Japanu, koje nude Sveučilište Kyoto Notre Dame, Sveučilište Kyoto Sangyo te Gradski Odbor za obrazovanje Kyota. Sljedeći rad donosi povijesni prikaz organizacije obrazovanja školskih knjižničara u Botswani. Autori predlažu kratkoročne i dugoročne mjere za osuvremenjivanje programa kako bi školski knjižničari mogli i znali odgovoriti na zahtjeve 21. stoljeća. Posljednji rad u trećem poglavlju predstavlja dva osnovna problema u Kini – nedostatak obrazovanih školskih knjižničara te izostanak specifičnih programa za obrazovanje školskih knjižničara, što je utjecalo i na izostanak razvoja knjižnica u osnovnim i srednjim školama. Autori detaljnije opisuju pet glavnih strategija kojima se koristi program za obrazovanje u području školskog knjižničarstva *iSchool* na Sveučilištu Sun Yat-sen.

Četvrto poglavlje, *Continuing Education and Professional Development*, donosi četiri rada s temom *Kontinuirano obrazovanje i profesionalni razvoj*. Uključuje radove koji daju osvrt na programe usmjerene na profesionalni razvoj i kontinuirano obrazovanje knjižničara zaposlenih u školskim knjižnicama, a koje pružaju profesionalna udruženja, ministarstva, mreže školskih knjižnica te proizlaze iz suradničkih projekata. Prvi rad četvrtog poglavlja donosi pregled obrazovnih programa i detaljniji uvid u programe za kontinuirano obrazovanje školskih knjižničara u Hrvatskoj, autorica Kristine Čunović i Alke Stropnik. U radu je donesen pregled pravnih propisa vezanih za formalno obrazovanje i zapošljavanje školskih knjižničara. Predstavljani su različiti oblici kontinuiranog obrazovanja u području obrazovanja i knjižničarstva u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje, Centra za stalno stručno osposobljavanje knjižničara te županijskih matičnih i razvojnih službi. Naglašena je pozitivna uloga triju profesionalnih udruženja – Hrvatskog knjižničarskog društva, Hrvatske udruge školskih knjižničara i Hrvatske mreže školskih knjižničara te suradnja među svim navedenim akterima. Drugi rad opisuje programe za školske knjižničare u suorganizaciji Sveučilišta u Pittsburghu i Pennsylvania *School Librarians Association* na nacionalnoj razini, za razvoj vještina vođenja. Kroz program je prošlo pet različitih kohorti, svaka s naglaskom na potrebe određene skupine (godine staža, geografska mikrolokacija, itd.). Treći rad opisuje mogućnosti profesionalnog razvoja učitelja-knjižničara u Portugalu, gdje je 2009. godine pravno regulirano zapošljavanje spomenutih stručnjaka. Budući da od tada učitelji-knjižničari ne trebaju nužno imati kvalifikacije iz područja knjižničarstva, *School Libraries Network* kontinuirano svake godine predstavlja plan profesionalnog razvoja koji potom i provodi. Posljednji rad donosi trogodišnji pregled regionalnih radionica za školske knjižničare u Južnoj Karolini (SAD). Radionice su besplatne, provode se na više lokacija te su rezultat suradnje *School of Library and Information Science* na Sveučilištu South Carolina, Odjela za obrazovanje Južne Karoline, *South Carolina Association of School Librarians* i tvrtke Follett.

Na kraju svakog rada nalazi se popis literature, dok se na kraju knjige nalaze pogovor, abecedni popis autora s kratkom biografijom te pojmovnik.

Publikacija će pomoći zainteresiranoj stručnoj javnosti te može poslužiti kao izvor nadahnuća za daljnji razvoj, ali i preispitivanja postojećih formalnih i neformalnih programa za obrazovanje školskih knjižničara. Zaključno, nužno je naglasiti da su školski knjižničari nezaobilazan čimbenik u obrazovnom procesu te uvelike utječu na ishode učenja svih učenika. Njihovo inicijalno obrazovanje, kao i svi oblici profesionalnog i kontinuiranog obrazovanja također predstavljaju mogućnosti za razvoj učenika i budućih aktivnih građana.

Ivana Faletar Horvatić  
ivana.faletar@kgz.hr